

Nevenka Bezić-Božanić
Split

STANOVNICI BOGOMOLJA I NJIHOVA PREZIMENA U 18. i 19. STOLJEĆU

UDK 800.87:801.313

Rad primljen za tisak 30. lipnja 1991.

Čakavska rič, Split 1991, br. 2.

Selo Bogomolje nalazi se na visoravni istočnog dijela otoka Hvara, a spominje se u Valierovoj vizitaciji 1579. godine, kad zajedno s Gdinjem ima sto sedamdeset duša od pričesti i još neposvećenu crkvu sv. Marije.¹ Od 1601. godine spominje se u sastavu župe Gdinj, a od 1745. godine postaje samostalna župa. Od te godine vodi se matična knjiga rođenih, dok su se knjige vjenčanih i umrlih počele voditi tek 1754. godine.² Prema biskupskim vizitacijama 1588. godine Bogomolje i Gdinj imaju oko dvije stotine i trideset duša od pričesti a samo Bogomolje ima četrdeset dimova. Tek od 1751. godine spominje se zasebno i tada naselje broji sto devedeset a 1764. dvije stotine i trideset stanovnika.³

Prvi poznati podatak o točnom broju življa nastanjenog u Bogomolju zabilježen je 1673. godine i sastavljen radi podjele soli. U tom popisu zabilježeno je da je 26. lipnja mjesto imalo sto sedamdeset i sedam stanovnika, koji žive u dvadeset i osam obitelji. Prezimana tih obitelji: BEGOVIĆ, BERGUNČEVIĆ, BILOBAREVIĆ, BUBROVIĆ, BULAT, BULIČEVIĆ, CIPIRKOVIĆ, DEŠKOVIĆ, GULINOVIĆ, HULJIĆ, IVANČEVIĆ, JELUŠIĆ, LIVANČEVIĆ, MARINČEVIĆ, MATIJAŠEVIĆ, MATULOVIĆ, PERIĆ, RADOVANČIĆ, RUIĆ; SERIČIJEVIĆ, STIPIŠIĆ.⁴

Sačuvane matične knjige od polovine 18. do polovine 19. stoljeća otkrivaju rodbinske i prijateljske veze s drugim otočkim mjestima, poluotokom Pelješcem, otocima Korčulom i Bračom, Makarskim primorjem, te više doseljenika. Tako se iz GDINJA oženio 1783. godine Ivan Luke Varvolića Margaritom Mate Jerkovića, 1789. godine Ivan Mate Bana Margaritom Petra Matijaševića, 1790. Jakov Ivana Vi-

skovića Anticom Nikole Perića, 1807. godine Jure Mate Trbuhovića Vicom Jure Barkušića, 1826. godine Kuzmo Kuzme Tatkovića Ivanicom Tome Matijaševića, 1835. godine Stjepan Ante Bonkovića Katom Petra Godinovića, Ante Ante Jurasovića Anom Jure Trbuhovića, oboje iz Gdinja, 1836. godine Ivan Jure Popovića Šimicom Mate Rudana, 1837. godine Ante Ivana Ćurina Vicom Jure Srhoja i Nikola Stjepana Bonkovića Anom Petra Huljića, te 1847. godine Petar Ante Viskovića Magdalenom Jure Godinovića i Šime Ivana Varvolića Marijom Ivana Krstitelja Huljića. Iz Gdinja udala se u Bogomolje 1756. godine Marija Stjepana Ćurina za Tomu Ivankovića, 1777. godine Ana Mate Jerkovića za Matu Luke Trbuhovića, 1786. godine Kata Kuzme Banovića za Vicka Stjepana Huljića, 1793. godine Antica Visković za Kuzmu Matijaševića, koja se 1793. godine kao udovica udala u Gdinj za Tomu Ivankovića, 1800. godine Antica Prospera Viskovića za Petra Tome Ivankovića, 1806. godine Kata Luke Ćurina za Andriju Petra Jerkovića, 1815. godine Marija Jure Banovića za Ivana Stjepana Huljića, iduće godine Ana Ante Jurasovića za Ivana Stjepana Huljića, 1820. godine Marija Jure Bonkovića za Ivana Huljića, 1827. godine Marija Ban za Stjepana Rudana i 1858. godine Kate Visković za Petra Rudana. Iz Gdinja se kao kumovi spominju 1755. Petar Bonković, 1756. godine Franca žena Stjepana Ćurina i Ana žena Ivana Planjara, 1757. godine Ana žena Ivana Bonkovića, 1762. godine Magdalena žena Stjepana Ćurina i Ivan Mihovilović, 1763. godine Ivan Varvolić, 1767. godine Margarita žena Vicka Viskovića, 1771. godine Lucija udova Luke Varvolića, 1777. godine Luka Nikole Trbuhovića, 1789. godine Ivan Hajduk i Jakov Ivana Viskovića, 1790. godine Mate Bonković i Antun Natala Viskovića, 1792. godine Stjepan Seputić, 1797. godine Ivan Prospera Viskovića, 1800. godine Ivan Jure Ćurina, 1813. godine Ivan Varvolić Ivana, 1816. godine Ivan Ante Viskovića, 1820. godine Ana žena Stjepana Bonkovića, 1821. Marija kći Nikole Trbuhovića, 1825. godine Ivan Popović, 1826. godine Martin Ilije Viskovića, 1827. godine Ante Visković i žena mu Tadica, 1829. godine Magdalena udova Ante Bonkovića, 1830. godine Marija Trbuhović i Petar Bonković, 1832. godine Petar Ivana Ćurina, 1833. godine Stjepan Jure Bonkovića i Stjepan Banović, 1835. godine Ante Radić, 1836. Ivan Visković, 1837. godine Ante Visković, 1838. godine Šimica žena Ivana Popovića i Lucija žena Stjepana Bonkovića, 1842. godine Ivanica žena Ivana Radovanovića, 1847. godine Šime Ivana Varvolića, 1848. godine Marija žena Ivana Ćurina, 1855. godine Vicko Ivana Viskovića i 1858. godine Jure Antuna Jurasovića.⁵

Iz ZASTRAŽIŠĆA oženio se u Bogomolju 1767. godine Ante Stjepana Suića Ivanicom Ivana Huljića, 1770. godine Mate Ivana Srhoja Marijom bez zabilježenog prezimena, 1790. godine Petar Jure Jerkovića Margaritom Bartula Barbarića, 1797. godine Šime Ivana Srhoja Magdalenom Ivana Bokana, 1824. godine Mate Stjepana Rudana Margaritom Jure Barbarića i 1828. godine Ivan Ante Srhoja Marijom Fredotović. Iz Zastrazišća u Bogomolje udala se 1757. godine Perica Luke Barbarića za Luku Nikole Perića, 1782. godine Franica Jakova Kuzmičića za Antu Ante Franića, 1784. godine Margarita Luke Bokana za Kuzmu Dulčića i Kate Mate Bucata za Josipa Mate Perića, 1785. godine Franica Stjepana Kuzmičića udovica Stjepana Jerkovića za Antu Franića, 1788. godine Kate Mate Bucata za Josipa Mate Jerkovića, 1792. godine Flora Barbarić za Ivana Petra Huljića, 1794. godine Kate Ante Bucata za Stjepana Petra Huljića, 1800. godine Kate Ante Haračića za Josipa Tome Matijaševića. Iz Zastrazišća spominju se kumovi 1754. godine Jela žena Gabrijela Angelini, 1756. godine Mate Barbarić, Antica kći Jure Barbarića i Ivan Jure Srhoja,

1768. godine Ivan Pavao Stradiotti, 1770. godine Stjepan Jure Srhoja, 1793. godine Vid Šarić, 1797. godine Lucija Ivana Bokana i 1818. godine Mate Bucat. Iz POLJICA kod Zastrazišća udala se Margarita kći Jure Jordanića za Ivana Franića Ivanova 1809. godine i njena sestra Magdalena za Prospera Franića Ivanova 1812. godine.⁶

Iz SUČURJA udala se u Bogomolje 1793. godine Ana Marka Kuluzovića za Juru Petra Godinovića, umro je u Bogomolju 1844. godine Mate Babić Crničić muž Margarite Duhović, a kao kumovi spominju se 1755. godine Kate i Mate Ilije Modričića, 1756. godine Mate Mucalo, 1760. godine Ana žena plemića Stjepana Kačića, 1764. godine Ana udovica Mihovila Vujnovića, 1766. godine Ante Ivana Dragičevića, 1777. godine Frane Crničić, 1789. godine Stjepan Cvitić, 1792. godine Frane Nikole Franičevića, 1793. godine Ana Marka Cuchiz (?), 1798. godine Jela Stjepana Dragičevića, 1807. godine Petar Stjepana Andelinovića, 1811. godine Mate Babić i žena mu Jele, 1817. godine Jure Franičević i žena mu Barbara, te 1857. godine Ivana ž. Grge Andelinovića.⁷

Iz JELSE udala se u Bogomolje 1789. godine Barbara Ivana Palaversića za Antuna Tome Ivankovića, a kao kumovi se spominju 1756. godine Mate Pavlović, 1767. godine Mate Buj, 1784. godine Vicko Šarić Burata, Ivan Nikole Barozzi, Toma Vlahović i Stjepan Milošević, 1786. godine svećenik Dominik Stjepan Milošević i Barbara Palaversić, 1790. Vice udovica Ivana Palaversića, 1793. godine Ante Nikole Miloševića, 1794. godine Ante i 1797. godine Luka sinovi Ante Palaversića, 1799. godine Marija kći Jure Radovanija, 1800. godine Vice udovica Ivana Palaversića, te Vicko i 1802. godine Jure sinovi Ante Palaversića, 1804. godine Stjepan Stjepana Vidali, 1807. godine Jakica Vlahović žena Tome Žežeža i 1830. godine Kornelija žena paruna Serafina Scrivanellija.⁸

Iz VRBANJA udala se u Bogomolje 1849. godine Margarita kći Mate Donkića za Matu Stjepana Rudana i 1852. godine Magdalena Mate Pavičića za Jerka Ante Jelušića Jerkovića, umro je 1855. godine svećenik Toma Mihovila Pavičića, a kao kumovi spominju se 1758. godine Jure Fredotović reč. Barbas, 1778. godine Ante Tome Fredotovića, 1811. godine Magdalena kći Mihovila Pavičića, 1827. godine Vicko Buratović i 1857. godine zidar Nikola Bratanić.⁹

Iz VRBOSKE oženio se u Bogomolje 1788. godine Jerolim Jakova Pavičića za Mariju Duhović udovicu Ivana Perića, a kao kum spominje se krojač Petar Ružević 1836. godine. Iz VRISNIKA su kumovi 1749. godine Frane Oštrić, 1852. godine Ante Bojanić i 1855. godine Josip Ivanković, iz STAROGA GRADA kum je 1782. godine Ivan Vranjican Papica, 1802. godine Vice kći Federika de Vecchi i 1825. godine Petar Jelčić, iz DOLA oženio se 1833. godine Ivan Tome Tonsić Dužević Lucijom Ivana Godinovića i u Bogomolju žive Doljani Luka Tonsić Dužević i žena mu Lucija, gdje im se rodilo i petero djece, a iz Hvara se u Bogomolje udala 1826. godine Franica Perić za Stjepana Petra Jerkovića i kum je 1764. godine Ilija Rafaelli. U Bogomolju se iz SVIRAČA udala 1796. godine Antica Vičetović udovica Jure Jordanića iz Zastrazišća za Kuzmu Bartula Barbarića.¹⁰

S poluotoka PELJEŠČA spominje se 1800. godine Franka Ivana Huljića koja se udala u Bogomolju za Matu Jelušića Jerkovića i 1790. godine kumovi su Marko Košić i Magdalena žena Ivana Košića, iz KUNE udala se u Bogomolje 1834. godine Ana Tomeljić za Ivana Ivana Matijaševića, 1837. godine Kate Tomeljić za Stjepana

Matijaševića i 1848. godine Margarita Tomeljić za Tomu Ivankovića reč. Čića. Iz OSOBLJAVE udala se 1843. godine Marija Tomeljić za Tomu Ivana Ivankovića, iz VIGNJA umrla je u Bogomolju Ivanica Huljić udovica Mate Jelušića Jerkovića 1849. godine, iz sela OSKORUŠNO oženio se u Bogomolju Blaž Ivana Vlastelice Margaritom Ivana Vlahovića 1756. godine, iz VRUČICE udala se 1799. godine Katarina Kunić za Petra Godinovića Petrova i kao kuma spominje se 1799. godine Lucija žena Nikole Kuničića, iz DUBE kuma je 1810. godine Lucija kći Ivana Morine, iz POTOMLJA udala se neka Rada bez zabilježena prezimena za Vicka Jerkovića Stjepanova i 1767. godine rodila u Bogomolju sina Vicka. Iz Dubrovačke Republike spominje se 1778. godine kao kum Ivan Stjepana Košića a iz BUDVE umrla je 1858. godine Anastazija kći Ivana Ivanovića udovica Nikole Babića Crničića.¹¹

Iz KORČULE udala se 1803. godine Margarita Gabrijela Filipovića za paruna Antuna Jelušića reč. Jerkovića Mate, iz RACIŠĆA Franica Ivana Šarića 1788. godine za Antuna Ivana Srhoja, iz LUMBARDE oženio se 1791. godine Ilija Kristić Marijom Ivana Duhovića i udala Margarita Mušić za Stjepana Barbarića iz Bogomolja, gdje im se 1831. godine rodio sin Jure. Iz NOVIH SELA s otoka Brača udala se u Bogomolje Kate Jakšić 1833. godine za Šimu Berkušića, a 1845. godine kao udovica za Tomu Petra Bilčića.¹²

Iz PODGORE oženio se u Bogomolje 1795. godine Pavao Lucijetić Petronilom Ivana Radovanovića i 1817. godine Jure Antuna Radojkovića Vicom Petra Ivankovića, 1786. godine udala se Perica Petra Mrkušića za Petra Marina Mateljana, 1791. godine Ana Petra Čiče za Tomu Ivana Ivanovića, sljedeće godine Ane Jurja Lucijetić za Jerolima Jurja Matijaševića i 1856. godine Margarita Nolić za Stjepana Mate Huljića, a kao kumovi spominju se 1770. godine Nikola Bezmalin, 1774. godine Petronila žena Petra Mrkušića, 1790. Pavao i Mate Lucijetić, te Magdalena žena Antuna Lucijetića, 1795. godine Filip Lucijetić i Ivan Nola, 1800. godine Stjepan Radovanić, Ana žena Stjepana Puza (?), 1851. godine Urša Marašić, 1856. godine Marko Schiaccio i 1858. Antica Mate Nolića.¹³

Iz DRAŠNICA oženio se 1806. godine Ante Ante Matijaševića reč. Knez Margaritom Mate Matijaševića, 1789. godine udala se Ana kći Stjepana Matijaševića za Matu Mateljana, 1825. godine Ivanica Ivana Pašalića za Antu Srhoja i 1854. godine Margarita Urlić za Ivana Jerkovića, a kao kumovi spominju se 1767. godine Grgo Ivana Urlića, 1768. godine Pavao Miočević, 1802. godine Andrija Antuna Viskovića, 1808. godine Mate Pavičić, 1810. godine Kate udovica Ivana Pašalića, 1811. godine Mate Urlić i Matija žena Šime Urlića, 1828. godine Kate žena Ante Kristića i 1852. godine Jakov Glučina.¹⁴

Iz MAKARSKE kumuje 1813. godine u Bogomolju Tito Grubišić, iz KOTIŠINE 1852. godine umire Klara izvanbračna kći Urše Glavaš, iz ZAOSTROGA spominju se 1755. godine kao kumovi Ivan Megretti i Ivan Medić, iz KOZICE oženio se 1802. godine Ivan Petra Markovića reč. Pucar i Marija Ivana Matijaševića i kum na vjenčanju im je Ivan Pucar, dok se iz ZAGVOZDA spominje kao kum 1790. godine Stjepan Despot.¹⁵ Iz SOLINA je Ivan Stjepana Matijevića koji se 1825. godine oženio Magdalenom Jerković iz Zastrazišća i 1828. rodio im se u Bogomolju sin Ivan, a 1857. godine udala mu se kći Antica za Ivana Stjepana Huljića. Iz KLISA oženio se Ivan Dujma Radića stalno nastanjen u Gdinju 1829. godine Margaritom Antuna Rudan, a iz SINJA je kovač Ilija Ivana Markulića oženjen Lucijom kćerkom tako-

đer kovača Jure Milote iz Vrbanja, a u Bogomolju mu se 1817. godine rodio sin Antun.¹⁶

Prema tome u Bogomolju se spominju doseljenici:

MJESTO	VJENČANI		KUMOVI	MJESTO	VJENČANI		KUMOVI
	M	Ž			M	Ž	
BRAČ	—	2	—	PELJEŠAC	1	9	4
BUDVA	—	1	—	PODGORA	1	5	13
DOL	2	1	—	SINJ	1	—	—
DRAŠNICE	1	3	10	SOLIN	1	1	—
DUBROVNIK	—	—	1	STARI GRAD	—	—	3
GDINJ	12	12	44	SUĆURAJ	—	1	15
HVAR	—	1	1	VRBANJ	—	2	5
JELSA	—	1	20	VRBOSKA	1	—	1
KLIS	1	—	1	VRISNIK	—	—	3
KORČULA, otok	1	3	—	ZAGVOZD	—	—	1
KOZICA	1	—	1	ZAOSTROG	—	—	2
MAKARSKA	—	—	1	ZASTRAŽIŠĆE	6	9	9

Bogomoljani se isključivo bave poljoprivredom, pa druga zvanja gotovo i nisu zabilježena u matičnim knjigama. Od školovanih ljudi spominju se jedino župnici i svećenici koji ponekad kumuju djeci rodenoj u tom mjestu. To su 1767. godine Ivan Mateljan, 1771. godine Frane Antun Vidoš, 1782. godine Ivan Petra Vranjica-na reč. Papica, 1786. godine Ivan Marija Palaversić, 1800. godine Mate Jakov Duboković, 1808. Nikola Vlahović i 1833. godine Toma Pavičić Mihovila iz Vrbanja, koji je u Bogomolju kao župnik i umro 1855. godine.¹⁷ Kao kumovi zabilježeni su posljednik Antun Visković i student Vicko Ivana Viskovića, obojica iz Gdinja 1855. godine.

Godine 1774. zabilježen je kao kum liječnik dr. de Maggis, bez zapisana imena, koji se iste godine spominje i u Vrbanju. To je očito dr. Ivan de Maggio, liječnik iz grada Tranio u Apuliji, koji je u drugoj polovici 18. stoljeća radio na otoku Hvaru, a početkom 19. stoljeća sklopio je ugovor s predstavnicima obitelji iz Komize na otoku Visu da će vršiti sve poslove liječnika fizika i kirurga uz godišnju plaću od devedeset cekina.¹⁸ Ženama pri porodu pomagale su priučene babice (*obstetrix approvata*) 1791. Marija ud. Ivana Ivankovića, 1804. Lucija udova Jure Berkušića, 1825. godine Perica udova Marina Rudana i 1831. godine Barbara Berkušić. Godine 1832. i 1857. zabilježeni su mornari Ivan Rudan i Ivan Petra Ivankovića. Od obrtnika spominju se kovači 1766. godine Mate Lisičić i 1817. Ilija Markulić, 1856. Rakela Jelinić kćerka nekog pokojnog srebrara (argentiere) bez zabilježena imena nastanjena u Bogomolju, 1836. krojač Petar Ružević iz Vrboske i 1857. zidar Nikola Bratanić iz Vrbanja, koji su tu boravili samo povremeno. Iako su se tkanjem zajedno bavile mnoge žene, kao zanimanje zabilježeno je posebno samo 1825. uz ime Ivanice Pašalić iz Drašnica udate u Bogomolju za Antu Srhoja i 1858. Anastazija Ivanović iz Budve udovica Nikole Babića Zrničića. Poznato je i nekoliko služavki koje su radile u više obitelji u Bogomolju, kao primjerice 1831. godine Marija Trbuhović iz Gdinja, 1851. Urša Marašić iz Podgore i Franka Srhoj, te 1857. Antica

Matijević iz Solina, a pastiri su 1826. Tomo Ivanković, Petar Jerković, Ivan Radovančić i Andrija Jerković, 1834. Kata Radovančić i 1849. Tomo Radovančić.

Bogomoljani u razdoblju od 1745. do 1858. osnovali su i proživjeli u 288 obitelji, koje su prema sačuvanim zapisima u matičnim knjigama imale u 53 obitelji po jedno dijete, u 46 dvoje djece, u 38 troje, u 34 četvero, u 28 petero, u 24 šestero, u 18 sedmero, u 11 osmero, u 5 devetero i u jednoj obitelji bilo je desetero djece, dok je trideset brakova bilo bez potomaka. No takvi brakovi sklapali su se češće u starijim godinama i više puta se spominju udovci, rjeđe udovice, pa tu i nije moglo biti poroda. Jednako tako ni broj djece u pojedinoj obitelji ne mora biti uvijek točan, jer su se djeca radala i prije 1745. godine koja nisu zabilježena, jer prije toga nisu bile vođene matične knjige, kao i poslije 1858, ali ovi podaci ipak govore o natalitetu na tim prostorima. Blizanci su bili rijetki pa se u tom razdoblju rodilo tek osmero i to 1759. godine u obitelji Radovančić, 1768. u obitelji Huljić, 1777. u obitelji Perić, 1789. u obitelji Franić, 1815. u obitelji Jerković Plavša, 1817. u obitelji Matijašević Knez, te 1827. i 1848. godine u obitelji Rudan. Sve su spomenute obitelji bile stalno nastanjene u Bogomolju osim tri koje su živjele na mjestima gdje su im se nalazila imanja. Tako se 1834. spominje obitelj Radić u uvali Smarska, 1856. obitelj Andrije Jerkovića u zaseoku Selca i 1858. godine obitelj Stjepana Bilčića u Zaglavu (nel casale Zaglav).

Djeca rođena izvan braka bila su u spomenutom razdoblju priznata u četiri slučaja od oca, a to su: 1798. Marija Natale Matijašević i oca Petra Jurja Jerkovića, 1819. Jure Magdalene Radovančić i Andrije Jerkovića, 1822. Magdalena Franice Perić i Petra Jure Jerkovića, te 1848. Andrija Margarite Jerković i Tome Radovančića. Po svemu sudeći majke su se brinule za svoju izvanbračnu djecu iako ih očevi nisu priznavali i za to vrijeme u Bogomolju se rodilo dvanaestero takve djece. Od devet majki tri su bile udovice, a tri su rodile po dvoje djece. To su: 1749. Kate kći Kate Berkušić, 1771. Ivan Magdalene udove Antuna Huljića, 1824. Jure sin Ane udove Tome Ivankovića reč. Cosiraga, te godine Tomo i 1834. Stjepan, djeca Kate Radovančić, 1825. Petar sin Magdalene Matijašević, 1851. Lucija Franice Srhoj služavke na Pelješcu, te godine i 1856. Kate i Ivan, djeca Lucije Berkušić, 1852. Klara kći Urše Glavaš iz Kotišine, te 1855. i 1857. Stjepan i Andrija, djeca Magdalene udove Blaža Jerkovića. Samo jedno dijete kršteno imenom Matija 1831. godine bilo je ostavljeno od nepoznate majke i poslano u sirotište u gradu Hvaru.

Djeca su na krštenju dobivala imena po svecima u talijanskom ili latinskom obliku ovisno o svećeniku koji je taj čin zapisivao u matičnu knjigu. Samo pet ženskih imena više puta su zabilježena u hrvatskom obliku, ali talijanskim pravopisom. To su Anica (Aniza), Ivanica (Iuanizza) i Božica (Bosiza, Boxiza), Rada i Marića (Mariza). Osobna imena muška djeca nasljeđivala su po očevima najprije oca pa majke, a zacijelo istim redom i djevojčice, što nije bilo moguće dokazati iz sačuvanih izvora, ali je to običaj koji se na srednjodalmatinskim otocima u iznimkama sačuvao sve do naših dana. Jednako tako kad bi se radalo više ženske djece bez muških potomaka ili kad bi se odlučilo da se više ne želi djece, posljednjem bi se davalo ime majke ili oca. Naime postojalo je vjerovanje da će se time zaustaviti sljedeće rađanje i da više u toj obitelji neće biti novorođene djece.¹⁹

Tijela umrlih pokapala su se tijekom 18. stoljeća u grobnice ugrađene u pločnik župne crkve,²⁰ a u 19. stoljeću na groblju oko crkve. Godišnje je prosječno umi-

ralo od dvoje do desetak Bogomoljana, od jedanaest do sedamnaest zacijelo za nekih epidemija, a 1817. godine umrlo je čak dvadeset i devet osoba. Budući da se uzroci smrti nisu upisivali u matične knjige sve do prve trećine 19. stoljeća nije poznato od čega su Bogomoljani umirali. Poznata je samo jedna epidemija dizenterije zabilježena 1831. godine, kad je umrlo četrnaest osoba. Novorođena djeca do godine dana počela su se upisivati u matične knjige umrlih tek 1783, pa je od te godine do 1858. umrlo u Bogomolju 126 spomenute djece. Bogomoljani su bili dugovječni, pa je čak sedamnaest osoba doživjelo duboku starost između devedesete i stote godine. Tako su u dobi od oko 90 godina umrli: 1756. Marija ud. Jurja Huljića, 1794. Katarina ud. Andrije Ivankovića, sljedeće godine Marko Huljić, 1797. Ivan Jurja Srhoja, 1809. Ivan Duhović, Tomo Matijašević Jelić i Marija ud. Tome Ivankovića, 1838. Perica Mrkušić ud. Marina Rudana i 1840. Ivanica Radojković ud. Jure Matijaševića reč. Jelića. U dobi od oko 93 godine umro je 1809. Marko Nikole Huljića, od oko 94 godine 1809. Margarita ud. Tome Matijaševića, od oko 95 godina 1809. Petronila ud. Nikole Perića, od oko 96 godina 1814. Stjepan Radovančić, od oko 98 godina 1811. Toma Ivana Matijaševića reč. Puljan, od oko 100 godina 1764. Margarita ud. Jure Jerkovića²¹ i 1777. Kate žena Kuzme Vlahovića.

Prema tome u Bogomolju su u razdoblju od 1754. do 1858. godine u dobi od oko godina umirali:

Godine	M	Ž	Ukupno	Godine	M	Ž	Ukupno
Do 1 god.	68	58	126	55–59	11	5	16
1–4	26	27	53	60–64	23	16	39
5–9	9	14	23	65–69	11	21	32
10–14	12	10	22	70–74	22	19	41
15–19	10	5	15	75–79	10	15	25
20–24	10	6	16	80–84	11	16	27
25–29	5	21	26	85–89	7	10	17
30–34	10	11	21	90–94	5	6	11
35–39	14	18	32	95–99	1	1	4
40–44	18	11	29	100	—	2	2
45–49	15	5	21	nepoznato	6	9	15
50–54	13	11	24				

Osim domaćeg življa u Bogomolju je umrlo nekoliko osoba iz drugih naselja s otoka i kopna. Iz Gdinja su umrli 1831. godine Marija Benguc ud. Andrije Perića, 1837. godine služavka Marija Trbuhović i 1843. godine Marija Ban žena Stjepana Rudana, iz Zastrazišća 1795. godine Jure Jordanić, te 1834. godine Kuzma Barbarić Vlahović i Katarina Bucat žena Stjepana Huljića, iz Jelse 1787. godine Mate Grgević, 1805. godine Vice ud. Ivana Palaversića u devedesetoj godini i 1825. godine Barbara Palaversić ud. Antuna Ivankovića, iz Sućurja 1808. godine Margarita žena Petra Jerkovića i iz Makarske 1832. godine Klara Drviš (Dervis) žena Petra Burića.

Tijekom već više puta spomenutog razdoblja od 1745. do 1858. godine u Bogomolju su nastanjene obitelji s ovim prezimenima i nadimcima:

BARBARIĆ 1746, reč. Vlahović 1817, BARIĆ 1807, BERKUŠIĆ 1752, reč. Karli-

nac (Carlinaz) 1858, BILČIĆ 1747. BUKOVAC 1753, BULAČIĆ 1767, DUHOVIĆ 1746, DUŽEVIĆ reč. Tonsić 1836, FRANIĆ 1748, GODINOVIĆ 1746, HULJIĆ 1760, reč. Radin 1837, IVANKOVIĆ 1746, reč. Bizinich 1858, reč. Čičča 1843,²² reč. Cosiraga 1824, JELUŠIĆ JERKOVIĆ 1793, JERKOVIĆ 1746, reč. Jelušić 1820, reč. Plata 1763, reč. Plavša (Plavs) 1757, reč. Srhoj (Sarcoj) 1747, JURASOVIĆ 1835, KRISTIĆ (Cristich) 1791, KUZMIČIĆ (Cusmicich) 1782, MARINČEVIĆ 1746, MATELJAN 1767, MATIJAŠEVIĆ 1746, reč. Gripin (i Pripir) 1826, reč. Jelić 1819, reč. Knez 1845,²³ reč. Polić 1857, reč. Pucar (Puzar), reč. Puljan (Puglian) 1769, reč. Sakan (Saccan) 1785, MATIJEVIĆ 1825, PERIĆ 1745, PLAVŠA 1804, PLAVŠIĆ 1837, RADIĆ 1829, RADOJKOVIĆ reč. Ivanković 1818,²⁴ RADOVANČIĆ 1754, reč. Bili 1856, reč. Sarak (Sarach) 1836, reč. Ženčica (Xençizza) 1856, RUDAN 1810, reč. Mateljjan (Mattegljan) 1781, SRHOJ (Sarcoj) 1755, ŠARIĆ 1749, VLAHOVIĆ reč. Perić 1745, VLASTELIČIĆ (Vulastelicich i Vulasteliza) 1751.²⁵

U razdoblju od 1745. do 1858. godine u Bogomolju se vjenčalo, rodilo i umrlo:

Godina	Vjenčani	Rodeni			Umrli		Godina	Vjenčani	Rodeni			Umrli			
		M	Ž	Ukup.	M	Ž			M	Ž	Ukup.	M	Ž	Ukup.	
1745	—	2	1	3	—	—	1774	—	6	4	10	—	1	1	
1746	—	5	6	11	—	—	1775	3	3	2	5	4	4	8	
1747	—	1	2	3	—	—	1776	—	—	4	4	1	—	1	
1748	—	1	1	2	—	—	1777	1	3	6	9	—	2	2	
1749	—	3	5	8	—	—	1778	3	5	3	8	3	—	3	
1750	—	2	3	4	—	—	1779	2	3	4	7	1	2	3	
1751	—	5	2	7	—	—	1780	2	5	2	7	—	—	—	
1752	—	4	3	7	—	—	1781	2	3	5	8	3	—	3	
1753	—	4	2	6	—	—	1782	5	—	4	4	1	7	8	
1754	5	4	5	9	—	—	1783	1	2	1	3	8	7	15	
1755	1	3	3	6	1	2	3	1784	2	3	3	6	2	—	2
1756	1	5	3	8	—	2	2	1785	—	2	4	6	3	4	4
1757	1	4	7	11	1	1	2	1786	2	2	5	7	—	2	2
1758	—	3	4	7	5	4	9	1787	2	6	1	7	3	2	5
1759	1	3	3	6	3	3	6	1788	3	4	5	9	12	6	8
1760	2	5	5	10	2	1	3	1789	5	6	7	13	—	4	4
1761	—	—	3	3	—	1	1	1790	2	3	5	8	2	—	2
1762	2	6	9	15	—	—	—	1791	2	3	4	7	2	2	4
1763	1	6	2	8	3	2	5	1792	4	7	8	15	3	1	4
1764	—	2	1	3	3	6	9	1793	2	4	7	11	3	1	4
1765	—	1	2	3	1	1	2	1794	1	2	1	3	—	1	1
1766	—	4	2	6	1	—	1	1795	2	2	2	4	1	1	2
1767	3	8	4	12	—	—	—	1796	3	3	1	4	3	1	4
1768	2	6	2	8	—	1	1	1797	1	4	5	9	2	—	2
1769	1	2	3	5	4	8	12	1798	—	3	6	9	8	2	10
1770	4	3	4	7	4	—	4	1799	3	4	4	8	1	4	5
1771	—	8	1	9	2	—	2	1800	3	6	7	13	2	4	6
1772	1	2	—	2	—	3	3	1801	1	3	4	7	—	2	2
1773	1	3	3	6	2	1	3	1802	1	3	4	7	1	1	2

Godina	Vjenčani	Rođeni			Umrli		
		M	Ž	Ukup.	M	Ž	Ukup.
1803	1	5	1	6	3	—	3
1804	—	5	10	15	1	3	4
1805	—	—	—	—	1	4	5
1806	2	2	6	8	4	1	5
1807	4	4	3	7	2	3	5
1808	3	5	4	9	5	4	9
1809	1	—	10	10	2	2	4
1810	2	6	1	7	3	6	9
1811	—	2	6	8	6	9	15
1812	1	1	4	5	8	3	11
1813	4	4	1	5	5	4	9
1814	1	4	3	7	3	5	8
1815	1	7	6	13	4	2	6
1816	—	1	3	4	2	3	5
1817	5	3	5	8	8	21	29
1818	—	1	1	2	4	8	12
1819	3	2	3	5	8	9	17
1820	2	3	8	11	3	4	7
1821	6	1	4	5	2	5	7
1822	3	3	10	13	2	6	8
1823	1	5	5	10	2	—	2
1824	1	6	4	10	3	2	5
1825	5	7	6	13	1	2	3
1826	8	6	8	14	2	3	5
1827	3	8	8	16	3	2	5
1828	—	5	7	12	3	4	7
1829	1	7	3	10	2	4	6
1830	2	8	5	13	2	2	4

Godina	Vjenčani	Rođeni			Umrli		
		M	Ž	Ukup.	M	Ž	Ukup.
1831	3	4	5	9	7	7	14
1832	3	6	3	9	2	1	3
1833	4	11	10	21	2	3	5
1834	3	7	5	12	9	4	13
1835	3	5	5	10	3	2	5
1836	3	8	4	12	2	1	3
1837	2	7	7	14	3	2	5
1838	4	6	6	12	6	4	10
1839	—	5	7	12	5	6	11
1840	1	9	3	12	5	6	11
1841	—	9	3	12	4	5	9
1842	3	2	5	7	6	8	14
1843	2	6	7	13	3	2	5
1844	—	5	3	8	7	4	11
1845	1	6	2	8	5	2	7
1846	2	8	4	12	3	3	6
1847	7	2	3	5	4	6	10
1848	—	8	6	14	3	3	6
1849	2	2	4	6	5	3	8
1850	—	5	6	11	4	4	8
1851	—	7	3	10	2	4	6
1852	2	5	2	7	5	5	10
1853	1	4	1	5	5	5	10
1854	5	5	5	10	3	2	5
1855	4	4	4	8	2	4	6
1856	1	2	8	10	4	1	5
1857	4	5	4	9	3	2	5
1858	—	9	8	17	4	5	9

Iako rijetko neki od žitelja spominju se u ispravama i ranije od prvih matičnih knjiga.²⁶ Tako je 1612. godine zabilježen Ivan Huljić kao vlasnik vinograda na mjestu zvanom Zadak (Zadach), a 1620. godine Stjepan, Radovan i Ivan Radovančić dobivaju pogodovnikom (grazia) neke zemlje u Bogomolju.²⁷ Između prvog poznatog popisa življa iz 1673. do 1857. godine, kad je Bogomolje imalo 378 stanovnika, ono se povećalo za 201 stanovnika, koji su se isključivo bavili poljoprivredom i stočarstvom. Nastavano je uglavnom doseljenicima tijekom 16. i 17. stoljeća iz Makarskog primorja i njegova zaleda, pa još i danas nalazimo ista prezimena u Bogomolju i na Primorju,²⁸ a unatoč i dugom vremenskom razdoblju dolaska tih u povijesti poznatih pod imenom novih stanovnika na otok Hvar još se uvijek osjeća razlika u narječju istočnog i zapadnog dijela otoka Hvara. Bogomolje se tijekom 18. i 19. stoljeća povećavalo uglavnom prirodnim prirastom stanovnika a doseljavanjem najčešće sklapanjem brakova. Bogomolje će se prirodnim prirastom povećavati sve do 1921. godine kad je mjesto doseglo čak brojku od 822 žitelja, a danas je gotovo napušteno, pa je u njemu ostalo tek nekoliko obitelji.²⁹

BILJEŠKE

¹ D. Domančić: Valierova vizitacija na otoku Hvaru i Visu. Arhivska grada otoka Hvara I, Hvar 1961, str. 48. — D. Berić, N. Duboković Nadalini, M. Nikolanci: Popis spomenika otoka Hvara. Izdanje Historijskog arhiva u Hvaru, sv. 7, Split 1958, str. 86.

² Knjiga rođenih 14. XI. 1745. do 15. I. 1854, Knjiga rođenih 10. I. 1825. do 4. XII. 1858. — Vjenčani 3. XI. 1754. do 11. XI. 1854, Knjiga vjenčanih 31. I. 1825. do 22. XII. 1858. Historijski arhiv — Zadar.

³ A. Jutronić: Vizitacije u arhivu biskupske kurije u Hvaru. Starine JAZU knjig. 51, Zagreb 1962, str. 113 — 156.

⁴ Popis stanovništva otoka Hvara i Visa iz 1673. godine. Inventar arhiva Hektović sv. CXLIV/14. Centar za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku.

⁵ 1756. Francisca uxor Stephani Chiurin e villa Gdign. — 1767. Margarita figlia Vincentij Viscouich e uilla Gdign. — 1789. Joannes Hajduch de uilla Gdign. Kršteni I, listlo, 19, 36, 42, 49, 55, 64, 65, 67.

⁶ 1754. oženio se neki Vito Mihovila iz Zastraišća nepoznatog prezimena (list u knjizi oštećen) Francicom Jure Jerkovića. — 1785. ... et Francisca f. Stephani Cusmicich de Zstrasischie relicta def. Stephani Gercouich. — 1794. ... et Catharine f. Antonij Buzat de uilla Zastrasischie. — 1756. Joannes f. Georgij Sarhoy. — 1797. Lucia Joannis Mathei Bochan. — 1809. ... et Margarite f. qm. Georgij Giordanich ex Pogliza Zastrasischie ... Isto, list 1, 31, 42, 44, 58, 61, 62.

⁷ 1793. ... et Annam f. def. Marci Culuzouich de Castro S. Georgii. 1756. Matheus Muzaolo. — 1760. Anna coniux Dni Comitiss Stephani Cacich. — Anna vidua def. Michaelis Vuginonich. — Antonius f. def. Joannis Draghichieuch. — Franciscus Zarnicich e castro S. Georgii. Vjenčani I, list 13. Kršteni I, listlo, 14, 19. — Matheus Babich Zarnicich. Umrli II.

⁸ Dnus Vincentius Sarich Burata de Gelsa, Reverendus Dominicus Stephanus Milosseuich et Barbara Palaversich ambo de locoa Gelse. Kršteni I, list 31, 32.

⁹ ... et Margaritam f. def. Mathei Donchich e Verbagno. Kršteni I, list 36. — Georgius Fredotouich alias Barbas è Verbagno. Kršteni I, list 12.

¹⁰ Franciscus Ostrich ex rure Vurisnich. — Dnus Joannes Vragnezan Papiza de Ciuitate Veteri. — Joannem f. Thomae Tonsich Duseuich e villa Dol hujus Insulae ... Kršteni I, list 4, 30. Vjenčani I, list 30.

¹¹ Compatres fuerunt Marcho Cossich et Magdalena uxor Joannes Cossich ambo de Sabioncello. — et Mariam f. Jacobi Tomelich de Osobiava Cunensis Parochia. — Blasius Franciscum f. Joannis Vlasteliza de uilla Oschorusno diocesis Stonensis Status Ragusini. — ... et Catherine f. Nicolai Cunich (i Cunicich) de Vrchizza. — Joannes Stephani Cosich Statu Ragusino. Kršteni I, list 36, 48, 60, 47, 28. — Vjenčani I, list 34.

¹² ... et Margarita f. Gabrielli Philipouich de ciuitate Curzolensis. — Joannem Antonium f. primogenitum Ellie Cristich ex uilla Lumbarda insule Curzolensis eiusque legitime uxoris Marie f. Joannis Duchouich. Kršteni I, list 52, 59, 37.

¹³ Paulum Lucietich de uilla Podgora. — Georgium def. Antonii Radojcouich ex Castro Podgore Dec. Macarsche et eius legitime uxoris Catharine Urlich e Drasnize de conditione agricola annorum 30 circiter et Vincentiam filiam Petri Iuancouich et eius legitime uxoris Anne Franich. — Petronila uxor Petri Marcusich e uilla Podgora. Vhenčani I, list 2. — Kršteni I, list 25, 37.

¹⁴ ... et Anne f. Stephani Mathiasseuich de uilla dračnizze. — Georgius f. Joannis Urlich e uilla Drasnize. — Paulus Mioceuich, Andreas f. def. Antonii Viscouich de uilla Dracnice, Matheo Pauicich ex izrascniza. Kršteni I, list 35, 19, 20, 16, 59, 60. Vjenčani I, list 18.

¹⁵ Dnus Tittus Grubissich a Macarsca, Joannes Medich a Zaostrog. — Joannem f. Petri Marcouich alias Puzzar de Cozziza diocesis Macharensis ... — Stephanus Despot de parochia Sagzvogh ... Kršteni I, list 61, 10, 11, 51, 11.

¹⁶ Joannem f. Domnii Radich onuindum e Suburbium Clissa Diocesis Spalatensis nunc habitat a Villa gdign. ... Vjenčani I, list 27. — Antonius fabris Ellie def. Joannis Marculich e Sign et ejus legitime uxoris Lucie fille fabris Ellie def. Joannis Marculich e Sign et ejus legitime uxoris Lucie filie Gergii Milotta e Verbagno. Kršteni I, list 65.

¹⁷ Presbiter Franciscus Antonius Vidos Propagandista Sacre Theologiae Doctor occasione sue apostolice. Kršteni I, list 23.

* ¹⁸ N. Bezić Božanić: Doprinos poznavanju stanovnika Vrbanja od XV. do XVIII. stoljeća. Hvarski zbornik sv. 4, Hvar 1976, str. 249. — Ista: Zdravstvo na otoku Visu u prošlosti. Pomorska medicina IV, Beograd 1987, str. 34.

¹⁹ N. Bezić Božanić: Tradicionalno nasljeđivanje ličnog imena od 16. stoljeća do danas na otocima Hvaru i Visu. Zbornik 1. kongresa jugoslovenskih etnologov in folkloristov, knj. i, Rogaška Slatina 1983, str. 378–383.

²⁰ ... eius corpus sepultum est in Parochiali ecclesis ... Umrli I, list 4.

²¹ × × × Margarita Gercouich vidua Georgij etatis sue annorum centum circiter ... Umrli I, list 4.

²² Toma Ivanković oženio se Anom Cichia iz Podgore, pa njegova obitelj uzima nadimak po ženskoj lozi.

²³ Antun Knez iz Drašnica priženio se 1806. u Bogomolje i uzeo ženino prezime, a njegovo prezime postaje nadimak njegove djece.

²⁴ Jednako tako i Jure Radojković iz Podgore uzima prezime svoje žene i njegovi potomci se spominju kao Radojković reč. Ivanković.

²⁵ Nekoliko istih prezimena spominju se u Bogomolju i Gdnju. N. Bezić Božanić: Stanovništvo Gdinja u drugoj polovici 18. stoljeća. Čakavska rič br. 2, Split 1987, str. 113–121.

²⁶ Iako Bogomolje nije imalo još svoju župu 1720. godine, ipak ima bratovštinu Navještenja Bl. Djevice Marije. Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara br. 161, Hvar 1990.

²⁷ V. Gugić: Jedan nepoznati akt hvarskog kneza i providura Piera Semitecola. Prilozi povijesti otoka Hvara III, Hvar 1969, str. 39. — I. Kasandri: Povijesne rasprave. Hvar 1991, str. 31.

²⁸ N. Bezić Božanić: Stanovništvo Makarskog primorja između tridesetih i osamdesetih godina 19. stoljeća. Zbornik Mihovil Pavlinović u politici i književnosti, Zagreb 1990. str. 415–448.

²⁹ M. Korenčić: Naselja i stanovništvo SRH 1857–1971. Zagreb 1979, str. 296.